

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือ 5 ชุด คือ แบบสำรวจสถานแวดล้อมโดยทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบบสังเกตการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการพัฒนาเด็กในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็กเรื่องการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็กเรื่องการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานโดยทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

ก. ประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียงเรียงแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเสนอผลในรูปการบรรยาย

ข. สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำคัญคือ สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเสนอผลในรูปการบรรยาย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ก. สภาพของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเสนอผลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ข. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก สำคัญคือ

1. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กตามบทบาทหน้าที่ที่กรรมการพัฒนาชุมชนกำหนด ประกอบด้วย

- ก) การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก
- ข) การพิจารณาวางแผนงาน และ โครงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ค) การควบคุมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ง) การชี้แจงกับประชาชนให้เข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- จ) การชักชวนประชาชนให้นำเด็กมาเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ฉ) การชักชวนประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมตามโอกาส
- ช) การพิจารณาแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเสนอผลในรูปการบรรยาย

2. รูปแบบ และวิธีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย

- ก) วิธีการประสานงานในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการพัฒนาเด็ก และรูปแบบในการบริหารภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ข) วิธีการที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กใช้ในการพัฒนา หรือผลักดันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ได้รับรางวัลดีเด่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียบเรียงแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเสนอผลในรูปการบรรยาย

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา แนวทางในการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะในการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเสนอผลในรูปการบรรยาย

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของนักนการ และผู้ดูแลเด็ก ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเรียบเรียงแยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเสนอผลในรูปการบรรยาย สำระสำคัญ คือ

- ก. ความคิดเห็นของนักนการต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก เกี่ยวกับ
  1. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก
  2. ความคืบหน้าของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก
  3. การให้ความร่วมมือกับนักนการในการทำงาน
  4. ความก้าวหน้าในการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก

ข. ข้อเสนอแนะของผลการต่อกรปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กภายใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ค. ความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กต่อกรปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก เกี่ยวกับ

1. การให้ความช่วยเหลือของคณะกรรมการพัฒนาเด็กแก่ผู้ดูแลเด็กในการปฏิบัติ
งานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. โอกาสและระยะเวลาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กเข้ามาช่วยเหลือผู้ดูแลเด็ก
ในการปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ง. ข้อเสนอแนะของผู้ดูแลเด็กต่อกรปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กภายใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ก. ประวัติความเป็นมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. การจัดตั้ง และผู้ก่อตั้ง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง จัดตั้งขึ้นมาด้วยความร่วมมือของบุคคล และ
หน่วยงานหลายฝ่าย เช่น จัดตั้งขึ้นมาด้วยความร่วมมือของ ชาวบ้าน วัด โรงเรียน บุคคลสำคัญ
ในชุมชนและหน่วยราชการ โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง จัดตั้งขึ้นมาเนื่องจากชาวบ้านร่วมมือ
กันในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง จัดตั้งขึ้นมาเนื่องมาจากความ
ร่วมมือของบุคคลสำคัญในชุมชน และหน่วยราชการร่วมมือกันในการจัดตั้ง ทั้งนี้งบประมาณเริ่มต้นที่
ใช้ในการก่อตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

ก) ลักษณะที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคูดึง
และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ได้งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากการจัดสรร
งบประมาณประจำปีของหน่วยราชการ

ข) ลักษณะที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ชะโรง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ได้งบประมาณในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการดำเนินการจัดตามาเอง ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาเด็กเป็นผู้ดำเนินการในการจัดหา โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ชะโรง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ได้งบประมาณมาจากการขอบริจาคจากประชาชน และองค์กรเอกชน ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้งบประมาณมาจากการทอดผ้าป่าสามัคคี โดยการนำเงินที่ได้มา ให้กับวัด ในหมู่บ้านครึ่งหนึ่ง ส่วนอีกครึ่งหนึ่งนำมาจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ที่นํ้า และขนาดของที่นํ้า

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลืองมีที่นํ้าที่เป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเอง โดยการขอซื้อจากชาวบ้านที่เป็นเจ้าของที่ดินเดิม ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ชะโรง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ชะโรง ได้รับการบริจาคพื้นที่มาจากชาวบ้านในหมู่บ้าน ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง ได้รับการบริจาคพื้นที่มาจากวัด สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ตั้งอยู่บนพื้นที่ของราชันส์

สำหรับขนาดของพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่งมีขนาดที่แตกต่างกัน คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง มีพื้นที่มากกว่า 2 ไร่ขึ้นไป ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง มีพื้นที่น้อยกว่า 1 ไร่ คือ 300 ตารางวา และ 250 ตารางวา ตามลำดับ

3. ผู้ให้การสนับสนุน

ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีองค์กรและบุคคลให้การสนับสนุนหลายลักษณะแตกต่างกัน คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ชะโรง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้รับการช่วยเหลือจากชาวบ้าน และผู้ประกอบการเด็กที่อยู่ในหมู่บ้านที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ และในหมู่บ้านใกล้เคียง สำหรับรูปแบบในการสนับสนุน คือ การบริจาคเงิน เช่น การบริจาคเงินเมื่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กขอความร่วมมือ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพขนมอบเตอร์ ไซต์รับจ้างรับส่งคน ในหมู่บ้านบริจาคเงิน ให้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมอบเตอร์ ไซต์

1. ต้นจะบริจาคเงินให้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 200 บาทต่อเดือน เพื่อช่วยเหลือโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็ก นอกจากนี้ ชาวบ้านยังให้ความสนับสนุนในรูปแบบของการบริจาคสิ่งของเหลือใช้ให้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝ้ายท่าได้รับบริจาคยางรถยนต์ที่ไม่ใช้แล้วให้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้นำไปทำรั้ว ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้รับบริจาคไม้ไผ่จากชาวบ้านในหมู่บ้าน เพื่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กจะได้นำมาทำเป็นรั้วไม้ไผ่ นอกจากนี้ ยังได้รับบริจาคเศษไม้ เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กได้ต่อเติมเป็นชั้นวางรองเท้า ซึ่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้รับบริจาคเสื่อผ้า รองเท้าที่ไม่ใช้แล้วให้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อผู้ดูแลเด็กจะได้นำมาจัดให้กับเด็กในแบบกบาทสมบูรณ์ รวมทั้งการบริจาคหนังสือ นิตยสารเก่า ๆ ให้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อผู้ดูแลเด็กจะได้นำมาจัดในแบบหนังสือ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคิ่ง ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน และวัดเป็นส่วนใหญ่ สำหรับสิ่งของที่ได้รับบริจาค คือ น้ดนม ไทวท์คีนี๋ แทงคีนี๋ และถังดับเพลิง เป็นต้น

ในด้านการได้รับความร่วมมือ และการสนับสนุนจากผู้ปกครองเด็ก และชาวบ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่งจะได้รับความร่วมมือ และการสนับสนุนที่คล้ายคลึงกัน คือ ทุกครั้งที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขอความช่วยเหลือ เช่น ขอความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความร่วมมือในการปลูกต้นไม้ในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ผู้ปกครองเด็ก และชาวบ้านจะสละเวลา รวมทั้งสละแรงกายในการช่วยเหลือ และสนับสนุน

4. คณะกรรมการพัฒนาเด็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีจำนวนคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธาน 1 คน รองประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน เทรย์นิก 1 คน และปฏิคม 1 คน สำหรับผู้ที่ได้รับคัดเลือกมาเป็นคณะกรรมการพัฒนาเด็ก มักจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นบุคคลที่ชาวบ้านในหมู่บ้านให้การนับถือ หรือเป็นบุคคลที่มีฐานะดี ประเด็นที่สำคัญ คือ เป็นบุคคลที่มีส่วนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือเสียสละเวลา แรงกายในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องมาโดยตลอด

5. ผู้ดูแลเด็ก

จำนวนของผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีจำนวนแตกต่างกัน ตามข้อมูล
ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนผู้ดูแลเด็ก		รวม
	ชาย	หญิง	
ศนค. บ้านไร่	-	3	3
ศนค. บ้านฝายท่า	-	3	3
ศนค. บ้านดอนชะโงก	-	4	4
ศนค. บ้านท้องคั่ง	-	4	4
ศนค. บ้านก้านเหลือง	-	2	2

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนชะโงก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง มีจำนวนผู้ดูแลเด็กมากที่สุด คือ จำนวน 4 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า มีจำนวนผู้ดูแลเด็กเท่ากัน และเป็นอันดับรองลงมา คือ มีจำนวนผู้ดูแลเด็ก 3 คน ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลืองมีจำนวนผู้ดูแลเด็กน้อยที่สุด คือ มีจำนวน 2 คน ทั้งนี้ ผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 16 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด โดยผู้ดูแลเด็กทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก จากกรมการศึกษานานาชาติอย่างน้อยคนละ 1 ครั้ง

6. เด็ก

จำนวนเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีจำนวนแตกต่างกัน ดังข้อมูลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนเด็กที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำแนกตามรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนเด็ก		รวม
	ชาย	หญิง	
ศนค. บ้านไร่	37	23	60
ศนค. บ้านฝายท่า	25	30	55
ศนค. บ้านดอนชะโรง	42	38	80
ศนค. บ้านทองคั่ง	52	80	132
ศนค. บ้านก้านเหลือง	36	31	67

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีจำนวนเด็กมากที่สุด คือ มีจำนวน 132 คน แบ่งเป็นชาย 52 คน และหญิง 80 คน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีจำนวนเด็กลำดับรองลงมา คือ มีจำนวนเด็ก 80 คน 67 คน และ 60 คน ตามลำดับ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีจำนวนเด็กน้อยที่สุด คือ มีจำนวนเด็ก 55 คน แบ่งเป็นชาย 25 คน และหญิง 30 คน

สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ก. สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

1. อาคาร

อาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนชะโรง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองคั่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง มีรูปแบบในการก่อสร้าง และมีการออกแบบอาคารที่คล้ายคลึงกัน คือ เป็นอาคารที่สร้างด้วยอิฐ และปูน ตัวอาคารเป็นห้องเปิดโล่งมีประตูเข้าออก มีหน้าต่างเป็นระยะในแต่ละช่วงของผนังห้อง ส่วนบริเวณชายคามีหลังคายื่นออกไปเพื่อบังแสงแดด สำหรับหลังคาของอาคารเป็นหลังคากระเบื้อง

ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ รูปแบบในการก่อสร้างอาคารมีลักษณะเหมือนบ้านตัวอาคารสร้างด้วยไม้ ยกพื้นสูงประมาณ 1 เมตร มีบันไดขึ้นลงจำนวน 3 ชั้น ประตูเข้า ออกใช้ประตูเดียวกัน หน้าต่างมีเป็นระยะ ในแต่ละช่วงของผนังห้องสำหรับหลังคาของอาคารเป็นหลังคาสังกะสี ไม่มีชายคายื่นออกไปรอบ ๆ บริเวณอาคาร มีระเบียงอยู่ด้านหน้าของอาคาร ทั้งนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง มีอาคารที่มีลักษณะเหมือนกัน คือ เป็นอาคารถาวรชั้นเดียว

2. สนามเด็กเล่น

สนามเด็กเล่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีขนาดที่แตกต่างกัน โดยสนามเด็กเล่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองค้ำ มีขนาดเนื้อที่ของสนามเด็กเล่นที่กว้างขวาง มีทั้งบริเวณที่เป็นสนามหญ้า และบริเวณที่เป็นสนามทราย ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง มีสนามทรายที่เป็นลานทรายธรรมชาติ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่งที่เหลือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่ค่อนข้างน้อยดังนั้น จึงส่งผลให้พื้นที่ที่เป็นส่วนสนามเด็กเล่นคับแคบไปด้วยเช่นกัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งในจำนวน 2 แห่ง มีบริเวณเป็นสนามดิน ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง มีบริเวณที่เป็นสนามหญ้า และมีบ่อทรายที่ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการพัฒนาเด็กร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อให้เด็กได้เล่น

3. รั้ว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง มีแนวรั้วล้อมรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองค้ำ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง มีแนวรั้วที่เป็นรั้วคอนกรีตโดยรอบ รั้วมีความสูงประมาณ 2 เมตร ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า มีแนวรั้วที่ใช้ยางรถยนต์ฝังดินเป็นแนวโดยรอบอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ใช้ต้นไม้ที่ปลูกเป็นแถวทำเป็นแนวรั้วธรรมชาติ

สำหรับประโยชน์ของรั้ว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง มีรั้วไว้เพื่อเป็นการแสดงอาณาเขตของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และป้องกันเด็กวิ่งออกไปนอกบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. เครื่องเล่นสนาม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขยงชะโงก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองคั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้จัดวางเครื่องเล่นสนามไว้ให้กับเด็กได้เล่น เครื่องเล่นสนามอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ไม่ชำรุด ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง ได้จัดวางเครื่องเล่นสนามให้กับเด็กเช่นเดียวกัน แต่มีจำนวนน้อยกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่งข้างต้น สำหรับเครื่องสนามที่จัดวางให้กับเด็กบางชิ้นชำรุด เนื่องจากเนื้อท่อนไม้ หรือชิ้นส่วนบางส่วนของเครื่องเล่นสนามหลุดหายไป การจัดวางเครื่องเล่นสนามจัดวางชิดกันมาก

5. การก่อสร้าง ต่อเติมอาคาร

จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียง 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองคั้ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝ้ายท่า ที่มีโครงการก่อสร้างต่อเติม ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 3 แห่ง ไม่มีโครงการก่อสร้างเพิ่มเติมใด ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งในจำนวน 2 แห่ง กำลังอยู่ในช่วงการก่อสร้างต่อเติมห้องน้ำเพิ่มเติม บริเวณที่ก่อสร้างเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับความก้าวหน้าในการก่อสร้างได้ดำเนินการก่อสร้างคอก ฉางปูนค้ำไว้ นอกจากนี้ยังมีกองวัสดุที่ยังไม่ได้นำมาใช้ คือ ทราย หิน และเศษไม้ กองไว้บริเวณที่ก่อสร้าง ซึ่งกองวัสดุบางส่วนกระจายออกนอกพื้นที่แปลงสนามเด็กเล่น

ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง มีโครงการก่อสร้างป้อมยามตรงบริเวณถนนทางเข้าหน้าบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งบริเวณดังกล่าวอยู่ใกล้กับสนามเด็กเล่นของเด็ก ส่วนความก้าวหน้าในการก่อสร้างได้ดำเนินการก่อสร้างคอก ฉางปูนค้ำไว้ นอกจากนี้ยังมีกองวัสดุที่ยังไม่ได้นำมาใช้ คือ ทราย หิน และเศษไม้ กองไว้บริเวณที่ก่อสร้าง และกองวัสดุบางส่วนกระจายออกนอกพื้นที่เก็บ หล่นเกลื่อนกลาดอยู่บริเวณสนามเด็กเล่น

สำหรับความต่อเนื่องในการก่อสร้าง ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างต่อ ทั้งนี้เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ที่มีโครงการก่อสร้างห้องน้ำกำลังอยู่ในช่วงรอก้างไม้ ที่ติดตั้งอันอยู่ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง ที่มีโครงการก่อสร้างป้อมยามบริเวณถนนทางเข้าหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหยุดทำการก่อสร้าง เนื่องจาก งบประมาณ

ที่เป็นงบประมาณในการก่อสร้างหมวด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวมีโครงการก่อสร้าง ต่อหลังจาก การทางงบประมาณเพิ่มเติมจากการจัดงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. กองวัสดุ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่งในจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 แห่ง ไม่มีกองวัสดุ ต่าง ๆ กองทั้งไว้บริเวณโดยรอบอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง บริเวณข้าง ๆ อาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบริเวณสนามเด็กเล่นมีกองอิฐ กองไม้ กองหิน กองกิ่งไม้

7. ต้นไม้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ปลูกไม้ยืนต้น รวมทั้ง ไม้ดอก และ ไม้ประดับ โดยรอบบริเวณอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งในจำนวน 5 แห่ง ได้ปลูกต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ ค่อนข้างหนาแน่นกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 4 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีเศษใบไม้แห้งหลงทับถมกันในบริเวณใต้ต้นไม้

8. บ่อน้ำ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีแทงก์น้ำซึ่งเป็นถังขนาดใหญ่สำหรับกักเก็บน้ำ ไว้ใช้และไว้ดื่ม โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง มีถังเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่ทำมาจากปูนตั้งอยู่ในบริเวณ อาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง มีถังเก็บน้ำที่เป็นอลูมิเนียม สีขาว ตั้งอยู่ภายนอกแนวรั้ว โดยมีท่อน้ำยื่นเข้ามาภายในรั้ว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งในจำนวน 5 แห่ง มีสระน้ำธรรมชาติอยู่ติดกับ บริเวณรั้วของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และอยู่ใกล้กับบริเวณสนามเด็กเล่นของเด็กด้วยเช่นกัน ปริมาณ น้ำที่ขังอยู่ในสระน้ำมีปริมาณมากตลอดทั้งปี โดยเฉพาะฤดูฝนปริมาณน้ำจะมีมากกว่าฤดูอื่น ๆ

9. ความสะอาด

บริเวณภายนอกอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีความสะอาด ไม่มีเศษกระดาษทิ้งเกลื่อนกลาด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งตั้งถังขยะไว้เป็นจุด ๆ เช่น บริเวณสนามเด็กเล่น บริเวณทางเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บริเวณมุมอาคาร บริเวณใต้ต้นไม้ใหญ่ เป็นต้น

ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองค้ำมีโรงอาหารสำหรับเด็กเป็นเอกเทศทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดตั้งถังขยะกระจายอยู่หลายจุดในบริเวณโรงอาหารด้วยเช่นกัน

10. ความปลอดภัยบริเวณภายนอกอาคาร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า มีพื้นที่ตั้งอยู่ติดกับถนนสายหลักในหมู่บ้าน ซึ่งชาวบ้านใช้รถสัญจรไป มาอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง มีวิธีการป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กโดยการห้าประตูเปิด ปิด ตรงบริเวณทางเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ออกระเบียบที่รับทราบทั่วกันว่า ทุกคนที่เข้า - ออกจะต้องปิดประตูหลังเข้า และออกทุกครั้ง ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง ในจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า มีแนวรั้วแต่ไม่มีประตูเปิด ปิด สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหลืออีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองค้ำ มีแนวรั้วไว้เพื่อเป็นการแบ่งอาณาเขตอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ห่างจากถนนสายหลักในหมู่บ้าน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง จะมีถนนเล็ก ๆ ตัดเข้ามาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีกเส้นหนึ่งรถที่สัญจรไป มา มีน้อย และใช้ความเร็วไม่มาก เนื่องจากถนนเป็นถนนดินมีหลุมและบ่อส่งผลให้ ไม่มีอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข. สภาพแวดล้อมภายในอาคาร ประกอบด้วย

1. การจัดสถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีลักษณะในการจัดสถานที่ที่แตกต่างกัน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้จัดห้องในลักษณะเป็นห้องโถงเพื่อให้เด็กได้ทำกิจกรรม ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กบ้านห้องคู้ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ภายในตัวอาคารมีการจัดแบ่งห้องอย่างเป็นเอกเทศ โดยจัดเป็นห้องสำหรับเด็กเล็ก 1 ห้อง และเป็นห้องสำหรับเด็กโตอีก 1 ห้องเช่นกัน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหลืออีก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ได้จัดแบ่งห้องโถง ออกเป็น 2 ส่วน ด้วยการใช้ชั้นไม้ขนาดใหญ่ที่ทำเป็นชั้นสำหรับวางของมาใช้ประโยชน์โดยตั้งไว้กลางห้องเพื่อแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ เป็นพื้นที่สำหรับเด็กโต 1 ส่วนและเป็นพื้นที่สำหรับเด็กเล็กอีก 1 ส่วน

ทั้งนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีการจัดแบ่งส่วนอื่น ๆ ของอาคารที่นอกเหนือจากอาคารหลังใหญ่ที่ใช้เป็นอาคารเรียน โดยการจัดแบ่งเป็นห้องต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ก) ห้องครัว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองชะงอก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้องคู้ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง มีห้องที่ใช้ในการประกอบอาหารกลางวันสำหรับเด็กเป็นเอกเทศ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ได้จัดแบ่งมุมของห้องค้ำหลังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นห้องครัว โดยเปิดโถง ไม่มีฝ้ากันทั้ง 4 ด้าน สำหรับในเรื่องของการประกอบอาหารสำหรับเด็ก มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองชะงอก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้องคู้ ที่ประกอบอาหารให้กับเด็กได้รับประทานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลืองไม่ได้ประกอบอาหารให้กับเด็กได้รับประทาน ทั้งนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดให้เด็กเตรียมอาหารกลางวันจากบ้านมารับประทานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีอุปกรณ์ทำครัวที่คล้ายคลึงกัน คือ มีเตาแก๊ส ตู้เย็น ตู้กับข้าว หม้อขนาดต่าง ๆ จาน ชาม กะทะ ช้อน แก้วน้ำ มีด เขียง เป็นต้น ทั้งนี้ปริมาณของอุปกรณ์ทำครัวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกัน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ใช้ประโยชน์ของห้องครัวในลักษณะที่เหมือนกัน คือ ใช้เป็นที่เก็บอาหารแห้ง หรือเก็บขนม ของว่างตอนบ่ายของเด็ก รวมทั้งยังใช้ห้องครัวเป็นที่สำหรับเก็บนมถั่ว ซึ่งเป็นอาหารเสริมของเด็กที่เด็กจะได้ดื่มหลังตื่นนอน

ข) ห้องน้ำ ห้องส้วม

ลักษณะห้องน้ำ และห้องส้วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง มีลักษณะที่เหมือนกัน คือ มีห้องน้ำ 1 ห้อง ห้องส้วม 1 ห้อง ภายในห้องน้ำ ประกอบด้วย ถังเก็บน้ำ และอุปกรณ์เครื่องใช้ของเด็กแต่ละคน เช่น แปรงสีฟัน แก้วน้ำที่แขวนไว้บนราวโดยมีสัญลักษณ์ประจำตัวของเด็กแต่ละคนติดไว้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่ามีฝักบัวติดไว้ให้กับเด็กบริเวณแก่งของห้องน้ำสำหรับภายในห้องส้วมมีสุขภัณฑ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย โถส้วม ซึ่งเป็นโถส้วมแบบส้วมซึม และถังเก็บน้ำขนาดเล็ก ชั้นตักน้ำ ขนาดของสุขภัณฑ์ที่อยู่ในห้องน้ำมีขนาดเท่ากับขนาดของผู้ใหญ่

สภาพของพื้นห้องน้ำ และห้องส้วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง เป็นพื้นปูน ไม่มีน้ำขังบนพื้น พื้นของห้องน้ำและห้องส้วมไม่ชื้น สภาพโดยทั่วไปของห้องน้ำ และห้องส้วมสะอาด

ค) ห้องเก็บของ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง มีห้องเก็บของเป็นเอกเทศ การเข้า ออก ห้องเก็บของจะต้องใช้กุญแจปิด เปิด โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีกุญแจกลุ่มละ 1 ชุด ภายในห้องเก็บของมี ล้อ อุปกรณ์ ครัวภัณฑ์ ที่ชำรุดหรือไม่ใช้แล้วเก็บไว้ นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 3 แห่งยังใช้ประโยชน์จากห้องเก็บของเป็นห้องสำหรับเก็บของที่สำรองไว้ใช้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น เก็บสบู่ ยาสีฟัน แป้ง แก้วน้ำ เป็นต้น

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ได้ตัดแปลงจากห้องเก็บของเดิมเปลี่ยนมาเป็นห้องพยาบาลสำหรับเด็กที่ป่วย ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ จัดห้องเก็บของมีลักษณะเปิดโล่งสามารถเดินเข้าออกได้ ของต่าง ๆ ที่จัดเก็บในห้องเก็บของถูกจัดวางอย่างมีระเบียบ มุมหนึ่งของห้องเก็บของถูกจัดแบ่งให้เป็นที่วางปืนโตอาหารกลางวันของเด็ก

ง) ห้องพยาบาล

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า มีห้องพยาบาล

สำหรับเด็กเป็นเอกเทศโดยเปลี่ยนจากห้องเก็บของเดิมมาเป็นห้องพยาบาล ภายในห้องมีเตียงพยาบาล 2 เตียง มีตู้เก็บยาสามัญประจำบ้านขนาดใหญ่ มีเครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูงจัดวางไว้บริเวณห้อง

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้จัดมุมหนึ่งของอาคารเรียนเป็นมุมพยาบาลมีเตียงพยาบาล 1 เตียง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง นำตุ๊กตาขนาดใหญ่มาเก็บเพื่อให้ดูเป็นสัดส่วน ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ นำเตียงมาตั้งบริเวณมุมห้องเท่านั้น ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหลืองอีก 1 แห่ง ไม่มีมุมพยาบาลให้กับเด็ก เมื่อเด็กป่วยจะแยกเด็กที่ป่วยให้อยู่ห่างจากเด็กปกติ แต่เป็นบริเวณเดียวกัน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้จัดเตรียมตู้ยาสามัญประจำบ้านไว้ให้กับเด็กที่ป่วยและเก็บตู้ยาสามัญประจำบ้านไว้สูงจากมือเด็ก

2. การจัดมุมประสบการณ์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้จัดมุมประสบการณ์ไว้ให้กับเด็ก โดยใช้พื้นที่มุมห้องที่เด็กทำกิจกรรมจัดแบ่งเป็นมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมุมประสบการณ์ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้กับเด็กเหมือนกันทุกแห่งมีดังนี้

ก) มุมบ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้แบ่งมุมที่เด็กทำกิจกรรมมุมหนึ่งไว้เพื่อจัดเป็นมุมบ้าน ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝ้ายท่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ได้สร้างบ้านจำลองที่เป็นบ้านไม้ เด็กสามารถเข้าไปเล่นในบ้านจำลองที่สร้างชั้นได้ ทั้งในรูปแบบ และลักษณะการก่อสร้างแตกต่างกัน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝ้ายท่า สร้างเป็นบ้านจำลองยกพื้นสูงจากพื้นดิน เด็กสามารถชันบันไดขึ้นไปเล่นบนบ้านได้ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ใช้มุมห้องทำเป็นคิ้วบ้านและสร้างหลังคาบ้านเพิ่มเติมขึ้นมาติดไว้ด้านล่างหลังคาอาคารอีกชั้นหนึ่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น สร้างบ้านจำลองวางไว้บนพื้นที่ห้อง เด็กสามารถเข้าไปเล่น หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ช้างในบ้านจำลองได้เช่นกัน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองค้ำ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้สร้างบ้านจำลองด้วยลังกระดาษตั้งไว้ที่มุมบ้าน

ข) มรดกหนังสือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้จัดมรดกหนังสือไว้ให้กับเด็ก ประเภทของหนังสือที่จัดให้กับเด็กเป็นหนังสือนิทาน หนังสือแบบเรียน หนังสือลากเส้นฝึกความพร้อม และหนังสือนิยายสารต่าง ๆ ที่ได้รับบริจาคมา

สำหรับการจัดวางหนังสือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองชะงอก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลืองจัดเรียงหนังสือต่าง ๆ ไว้บนชั้นหนังสือส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า จัดวางหนังสือไว้บนโต๊ะโดยเรียงซ้อนกันไว้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง จัดวางหนังสือไว้ให้กับเด็กจำนวนมาก และหนังสืออยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง มีหนังสือจัดวางไว้ให้กับเด็กค่อนข้างน้อย สภาพของหนังสือที่จัดวางไว้ไม่สมบูรณ์มีบางส่วนขาดหายไป

ค) มรดกดนตรี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้จัดมรดกหนึ่งของห้องที่ทำการกรมเป็นมรดกดนตรี เครื่องดนตรีที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง จัดให้กับเด็กมีทั้งเครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องดนตรีของจริง เช่น แคน กลองขนาดเล็ก ระนาดขนาดเล็ก ฉิ่ง ฉาบ จัดไว้ที่มรดกดนตรี นอกจากนี้ก็มีเครื่องดนตรีที่เป็นพลาสติก เช่น กีตาร์ เป็นต้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ที่คณะกรรมการพัฒนาเด็ก และผู้ดูแลเด็กร่วมกันประดิษฐ์เครื่องดนตรีจำลองขึ้นจากเศษวัสดุ เช่น เครื่องเคาะจังหวะต่าง ๆ จัดวางไว้ที่มรดกดนตรี นอกจากนี้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง นำเครื่องดนตรีรวมทั้งวัสดุภัณฑ์ประจำภาคมาจัดวางให้กับเด็กได้เล่น โดยนำมาแคนมาจัดวางไว้ที่มรดกดนตรี ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า นำตัวหนังตะลุงเล็ก ๆ มาจัดวางไว้ให้กับเด็กได้ทดลองเชิด เช่นกัน

ง) มรดกบลิ๊อค ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้จัดมรดกบลิ๊อคไว้ให้กับเด็ก โดยมีบลิ๊อคหลายชนิด เช่น บลิ๊อคที่ทำมาจากไม้ และบลิ๊อคที่ทำมาจากพลาสติก

การจัดวางบลิ๊อคชนิดต่าง ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองชะงอก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ จัดวางบลิ๊อคไว้บนชั้น ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง จัดวางบลิ๊อคไว้ในตระกร้าซึ่งวางไว้บนโต๊ะเพื่อให้เด็กได้เล่น

จ) มุมบทบาทสมมุติ มุมตุ๊กตา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้จัดมุมบทบาทสมมุติ และมุมตุ๊กตาไว้ให้กับเด็ก โดยตุ๊กตาที่จัดให้กับเด็กเป็นตุ๊กตาผ้าที่มีลักษณะต่าง ๆ เช่น ตุ๊กตารูปคน ตุ๊กตารูปสัตว์ ตุ๊กตารูปผลไม้ เป็นต้น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง ได้จัดหาชุด เสื้อผ้า กระโปรง กางเกง รองเท้า ราวตากผ้าจำลองที่มีขนาดเล็กลง 1 อัน ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านไร่ นำเสื้อผ้ามาใส่ไม้แขวนเสื้อผ้าแล้วนำไปแขวนกับราวตากผ้าอีกชั้นตอนหนึ่ง ส่วนศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านก้านเหลือง นำเสื้อผ้ามาขนาดเรียงไว้บนราวตากผ้าจำลอง ซึ่งลักษณะเหมือนราวตากผ้า จริง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง ได้จัดเตรียมสิ่งของไว้ให้กับเด็กที่เหมือนกันทุกแห่ง คือจัดวางกระจก และหวีไว้ให้กับเด็กในมุมบทบาทสมมุติ

นอกจากนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านผายท่า ได้จัดมุมประสบการณ์ที่แตกต่างจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ คือ มุมวิทยาศาสตร์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง ได้จัดวางตุ๊กตา กระจ่างต้นไม้ และพืช ผักที่เด็กปลูกไว้ที่มุมวิทยาศาสตร์ โดยผู้ดูแลเด็กได้มอบหมายให้เด็กนั่งหน้าที่ ผลิตเปลี่ยนแปลงให้อาหารปลา และรดน้ำต้นไม้ ซึ่งศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านไร่ นอกจากจะจัดมุมวิทยาศาสตร์ให้กับเด็กแล้วยัง ได้จัดบอร์ดสาระน่ารู้สำหรับเด็กไว้ที่ มุมวิทยาศาสตร์ด้วย

3. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการจัดประสบการณ์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์หลายชนิดในการนำมาใช้ในการ จัดประสบการณ์ให้กับเด็ก สื่อ อุปกรณ์ทุกชิ้นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นมา หรือได้รับมาจากการรับบริจาค ผู้ดูแลเด็กจะบันทึกการลงบัญชี สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ทุกครั้ง ทั้งนี้ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ชิ้นใดที่มีเหมือน กันในปริมาณที่มาก ผู้ดูแลเด็กจะนำสื่อ วัสดุ อุปกรณ์มาใช้ส่วนหนึ่ง ส่วนอีกส่วนหนึ่งจะเก็บสำรองไว้ใช้ เมื่อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันชำรุด หรือหมดลงจึงจะนำสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สะสมไว้มานำใช้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่งมีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์น้อย ดังนั้น คณะกรรมการพัฒนาเด็กและผู้ดูแลเด็กจะจัดซื้อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์มาเพียงบางส่วน ต่อจากนั้น คณะกรรมการพัฒนาเด็กและผู้ดูแลเด็กจะดำเนินการประดิษฐ์ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่มีลักษณะคล้ายคลึง กับ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ซื้อมาเพิ่มเติม โดยทำมาจากเศษวัสดุ นอกจากนี้ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ผู้ดูแลเด็กได้จัดหาสิ่งของที่ อยู่ใกล้ตัว และเป็นของที่สามารทหาได้ในหมู่บ้านนำมาเป็นสื่อธรรมชาติในการนำมาจัดประสบการณ์ ให้กับเด็ก ตัวอย่างเช่น ผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ นำต้นข้าวมาจากทุ่งนาในหมู่บ้าน

มาจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ส่วนผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง นำแมงกวางมาให้เด็กดู และพูดคุยกับเด็กเรื่องแมงกวาง

4. ครัววัยที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า มีครัววัยที่ใช้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหมือนกัน คือ โต๊ะ ผู้ดูแลเด็ก โต๊ะเด็ก เก้าอี้เด็ก ชั้นวางของ น้ดนม วิทยุเทป นาฬิกา เครื่องชั่งน้ำหนักและตู้เก็บของ ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ใจก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลืองมีครัววัยที่คล้ายคลึงกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่งข้างต้นทั้งหมดยกเว้นไม่มีโต๊ะ และเก้าอี้เด็ก

สภาพครัววัยที่อยู่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ครัววัยแต่ละชนิดอยู่ในสภาพดี แต่ครัววัยแต่ละชนิดมีจำนวนน้อย

5. การติดตั้งปลั๊กไฟ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้ติดตั้งปลั๊กไฟตามจุดต่าง ๆ ที่ผนังห้อง โดยปลั๊กไฟที่ใช้ติดตั้งสภาพใหม่ และมีการติดตั้งอยู่สูงจากพื้นประมาณ 1.50 เมตร ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 1 แห่ง ติดตั้งปลั๊กไฟที่ผนังห้อง เช่นกัน การติดตั้งอยู่สูงเด็กเอื้อมไม่ถึง แต่มีปลั๊กไฟอยู่ 1 ตัวที่อยู่ในสภาพชำรุด ทั้งนี้มีการซ่อมแซมโดยการนำสก็อตเทปมาพันปลั๊กไฟที่ชำรุดไว้

ส่วนที่ 2 สภาพภาพของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก

ก. สภาพภาพทั่วไปของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก

สภาพภาพโดยทั่วไปของคณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง จำนวน 25 คน สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวนตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน
เพศ	
ชาย	16
หญิง	9
อายุ	
20 - 36 ปี	11
36 - 51 ปี	7
52 - 66 ปี	7
อาชีพ	
เกษตรกร	11
รับจ้าง	6
ค้าขาย	7
รับราชการ	1
การศึกษา	
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 8	11
มัธยมศึกษาตอนต้น	7
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4
อนุปริญญา	1
ปริญญาตรี	2
ศาสนา	
พุทธ	21
อิสลาม	4

ตารางที่ 3 จำนวนของคณะกรรมการพัฒนาเด็กจำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน
รายได้ต่อปี	
น้อยกว่า 10,000 บาท	2
10,000 - 30,000 บาท	9
30,000 - 50,000 บาท	2
50,000 - 70,000 บาท	3
70,000 - 90,000 บาท	1
90,000 - 100,000 บาท	1
10,0000 - 200,000 บาท	2
มากกว่า 200,000 บาท	5
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	
น้อยกว่า 2 ปี	10
2 - 3 ปี	7
3 - 4 ปี	5
4 - 5 ปี	1
มากกว่า 5 ปี	2
ตำแหน่งอื่นทางสังคม	
ผู้ใหญ่บ้าน	3
กรรมการหมู่บ้าน	9
กลุ่มสตรีอาสาสมัครหมู่บ้าน	8
ผู้นำเยาวชน และผู้สื่อข่าวมาติชย์ชนบท	2
ตัวแทนครูระดับอำเภอ	1
ที่ปรึกษาวัด	1
รองประธานฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	1

จากตารางที่ 2 แสดงว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กส่วนใหญ่เป็นชาย คือ มีจำนวน 16 คน เป็นหญิง 9 คน เมื่อจำแนกตามอายุ อายุระหว่าง 20 - 35 ปี มีจำนวน 11 คน รองลงมา คือ อายุระหว่าง 36 - 51 ปี และ 52 - 66 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ มีจำนวน 7 คน

อาชีพส่วนใหญ่ของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก คือ อาชีพเกษตรกร มีจำนวน 11 คน รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย มีจำนวน 7 คน

ระดับการศึกษาของคณะกรรมการพัฒนาเด็กส่วนใหญ่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 11 คน รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 7 คน รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 4 คน

จำแนกตามศาสนา สำหรับศาสนาที่นับถือส่วนใหญ่ คือ ศาสนาพุทธ มีจำนวน 21 คน รองลงมา คือ ศาสนาอิสลาม มีจำนวน 4 คน

จำแนกตามรายได้ต่อปี คณะกรรมการพัฒนาเด็กส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,000 - 30,000 บาท มีจำนวน 9 คน รองลงมา คือ รายได้มากกว่า 200,000 บาท มีจำนวน 5 คน และรายได้ระหว่าง 50,000 - 70,000 บาท มีจำนวน 3 คน

สำหรับระยะเวลาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 2 ปี คือมีจำนวน 10 คน รองลงมา คือ 2 - 3 ปี มีจำนวน 7 คน ส่วนระยะเวลาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฏิบัติงานนานที่สุด คือ มากกว่า 5 ปี มีจำนวน 2 คน

ส่วนตำแหน่งอื่นทางสังคม คณะกรรมการพัฒนาเด็กส่วนใหญ่จำนวน 9 คน ดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้าน รองลงมา คือ กลุ่มสตรีอาสาสมัครหมู่บ้าน จำนวน 8 คน อันดับต่อมา คือ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 3 คน ผู้นำเยาวชน จำนวน 2 คน นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่ง ตัวแทนครูระดับอำเภอ รองประธานฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และที่ปรึกษาวัดตำแหน่งละ 1 คน

1. เหตุผลที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ซึ่งมีจำนวน 25 คน ได้ให้เหตุผลที่ได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ ดังนี้

ก) เหตุผลลำดับที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 8 คนให้เหตุผลว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กต้องการพัฒนาหมู่บ้าน ให้เจริญก้าวหน้า

ข) เหตุผลลำดับที่ 2 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 6 คนให้เหตุผลว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากเป็นมติของชาวบ้านที่ไว้วางใจ คัดเลือกเข้ามา

ค) เหตุผลลำดับที่ 3 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 4 คนให้เหตุผลว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กต้องการที่จะช่วยเหลือ และพัฒนากิจกรรมของส่วนรวม

ง) เหตุผลลำดับที่ 4 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 3 คนให้เหตุผลว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กมีลูกอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จ) เหตุผลลำดับที่ 5 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 2 คนให้เหตุผลว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กต้องการให้เด็กในหมู่บ้านมีความรู้

ฉ) เหตุผลลำดับที่ 6 คณะกรรมการพัฒนาเด็กให้เหตุผลในการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็น 2 ประเด็น โดยมีจำนวนคณะกรรมการพัฒนาเด็กประเด็นละ 1 คน คือ

1) ประเด็นที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 1 คนให้เหตุผลในการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่ต่อจากบิดา

2) ประเด็นที่ 2 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 1 คนให้เหตุผลในการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกว่า งานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นงานที่ไม่ยากเกินความสามารถ

2. วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนาเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่เหมือนกัน ทั้ง 5 แห่ง คือ ดำเนินการนัดวันประชุม โดยผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ชาวบ้าน ผู้ปกครองเด็ก คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน พัฒนาการ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมเสนอรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่ง คณะกรรมการพัฒนาเด็ก สำหรับแนวทางในการเสนอรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีแนวทางในการเสนอรายชื่อ ดังนี้

ก) แนวทางที่ 1 มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า จะดำเนินการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่ง ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียง 1 ตำแหน่งก่อน โดยจะคัดเลือกผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาหมู่บ้าน ผู้ที่เป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านในหมู่บ้าน หรือเป็นผู้ที่มีฐานะทางการเงินดี จากนั้นให้สิทธิผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นประธานในการดำเนินการคัดเลือกทีมงานที่จะดำรงตำแหน่ง รองประธาน เลขานุการ เทร่ฐฎีก และปฏิคม ด้วยตนเอง

ข) แนวทางที่ 2 มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองคั่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ที่ดำเนินการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการ เทร่ฐฎีก และปฏิคม โดยขอมติจากผู้เข้าประชุมโดยตรง สำหรับผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาหมู่บ้าน ผู้ที่เป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านในหมู่บ้าน หรือเป็นผู้ที่มีฐานะทางการเงินดีเช่นกัน

ทั้งนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ใช้วิธีในการขอมติจากที่ประชุมวิธีเดียวกัน คือ การนับคะแนนเสียงจากการชกมือของผู้เข้าร่วมประชุม

๓. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก

1. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กตามบทบาทหน้าที่ที่กรมการพัฒนารัฐบาลกำหนด

กำหนด

ก) การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง เข้าไปดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กอย่างสม่ำเสมอ โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็ก จำนวน 22 คน เข้าไปดูแลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในช่วงเวลาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กว่างจากงานประจำแต่ไม่ได้เข้าไปทุกวัน โดยใน 1 สัปดาห์จะเข้าไปในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 1 ครั้ง สำหรับคณะกรรมการพัฒนาเด็กอีกจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นคณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 1 ดำรงตำแหน่ง ประธาน ส่วนคณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 2 ดำรงตำแหน่ง เลขาธิการ และคณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 3 ดำรงตำแหน่ง ปรึกษ คณะกรรมการพัฒนาเด็กทั้ง 3 คน จะเข้าไปในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกวัน โดยจะเข้าไปในช่วงเวลาที่ว่างจากภารกิจหรือว่างจากการทำงานประจำ สำหรับจุดประสงค์ในการเข้าไป คือ เพื่อดูแลความเรียบร้อยโดยทั่วไปภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเพื่อช่วยเหลืองานของผู้ดูแลเด็กตามที่ผู้ดูแลเด็กร้องขอ ทั้งนี้สิ่งที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กทั้ง 3 คน มีคุณลักษณะที่คล้ายคลึงกันอยู่ 1 ประการ คือ คณะกรรมการพัฒนาเด็กทั้ง 3 คนเป็นโสด ยังไม่มีครอบครัว และบ้านที่พักอาศัยอยู่ใกล้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กส่วนใหญ่ คือ มีจำนวน 24 คน ได้เสนอประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กจะเข้าไปดูแลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก โดยเข้าไปรับฟังและให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานของผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งดูแลในเรื่องวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ดูแลเด็กที่มีต่อเด็ก ดูแลในเรื่องความสะอาดในบริเวณภายใน และภายนอกอาคาร ดูแลซ่อมแซมอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ที่ชำรุดตามที่ผู้ดูแลเด็กร้องขอ ทั้งนี้คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 1 คน ซึ่งดำรงตำแหน่ง เลขาธิการ และประกอบอาชีพรับราชการครูที่โรงเรียนประถมศึกษา เสนอประเด็นที่แตกต่างออกไปว่า นอกจากจะเข้าไปดูแลประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กข้างต้นแล้ว ยังให้ความสำคัญต่อการจัดประสบการณ์ของผู้ดูแลเด็กที่จัดให้กับเด็กด้วย โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กดังกล่าวจะเข้าไปดูผลงานและสมุดการบ้านของเด็ก เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กว่ามีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานหรือไม่

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเข้าไปดูแลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กตรงกันว่า ในการเข้าไปดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กจะเข้าไปในลักษณะเยี่ยมเยียน โดยหลีกเลี่ยงการเข้าไปในลักษณะของการจับผิด ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาเด็กให้เหตุผลว่า จะทำให้ผู้ดูแลเด็กเกิดความอึดอัดในการปฏิบัติหน้าที่ ในช่วงเวลาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กเข้าไปภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนี้ จะทำให้ผู้ดูแลเด็กเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาเด็กด้วย

นอกจากนี้คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 5 คน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านผายท่า ได้ริเริ่มใช้วิธีการดูแลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กนอกเหนือจากวิธีการเข้าไปดูแล การปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยได้แนวคิดมาจากประธาน ซึ่งเคย รับราชการทหารมาก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และได้นำประสบการณ์ หรือแนวปฏิบัติจากการรับราชการทหารมาใช้ คือ การจัดบันทึกประจำวัน คณะกรรมการพัฒนาเด็ก นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้โดยการกำหนดให้ผู้ดูแลเด็กแต่ละคนภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบันทึกรายละเอียด ของงานที่ปฏิบัติในแต่ละวัน เมื่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กทั้ง 5 คน เข้าไปภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการพัฒนาเด็กก็จะสามารถรับทราบความก้าวหน้า หรือปัญหา อุปสรรค จากบันทึกของผู้ดูแลเด็ก แต่ละคนในประเด็นที่หลากหลาย คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง เป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการเลือกผู้ดูแลเด็กเข้ามาปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง กำหนดหลักเกณฑ์สำคัญในการเลือกผู้ดูแลเด็ก โดยจะคัดเลือกบุคคลที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี รักเด็ก เป็นหลักสำคัญ ส่วน คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำคัญในการเลือกผู้ดูแลเด็กเพิ่มเติม คือ เลือกบุคคลที่มีบ้านอยู่ในหมู่บ้านเดียวกับที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ สำหรับระเบียบในการปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ดูแลเด็กในแต่ละ วัน คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง กำหนดให้ผู้ดูแลเด็กจะต้องลงเวลาที่มา ปฏิบัติงาน และลงเวลากลับลงในสมุดบันทึกเวลาทำงานของผู้ดูแลเด็กทุกครั้ง

ข) การนิยามวางแผนงาน และ โครงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีแนวทางในการ นิยามวางแผนงาน และ โครงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหมือนกัน คือ กำหนดให้ ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้นำในการริเริ่ม วางแผนงาน และ โครงการดำเนินงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อน ต่อจากนั้นคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ คือ รองประธาน เลขานุการ เภรวิทยุ และปฏิคม ก็จะทำให้ความร่วมมือ คอยช่วยเหลือ รวมทั้งคอยประสานงานอีกชั้นตอน หนึ่ง

เมื่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กได้วางแผนงาน และ โครงการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กเป็นที่แน่นอนแล้ว ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะนำแผนงาน หรือ โครงการที่คิดริเริ่ม ขึ้นไปปรึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ประธาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง เลือกที่จะนำแผนงาน และ โครงการที่คิดริเริ่มขึ้นไปปรึกษาขอคำแนะนำ

จาก ภัณฑากรประจำตำบลโดยตรง สำหรับประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหลืออีก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคิ่ง เลือกที่จะนำแผนงาน และ โครงการที่คิดริเริ่มขึ้นไปปรึกษากับหัวหน้าผู้ดูแลเด็กก่อน เนื่องจาก หัวหน้าผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ที่เคยผ่านการอบรมผู้ดูแลเด็กมาหลายครั้ง รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานได้ดี และมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองเด็ก และชาวบ้านโดยทั่วถึงกัน เมื่อคณะกรรมการพัฒนาเด็กปรึกษากับหัวหน้าผู้ดูแลเด็กแล้ว จากนั้นจึงดำเนินการขอคำปรึกษาจากภัณฑากรเป็นลำดับต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีแนวทางในการสรุปพิจารณาแผนงาน และ โครงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่จะดำเนินการต่อไปให้เป็นรูปธรรมขึ้นมาหรือไม่ั้น คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่งจะดำเนินการประชุม และ ใช้มติของที่ประชุมเป็นหลักในการดำเนินการ ถ้าที่ประชุมส่วนใหญ่ลงมติให้ดำเนินการได้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กก็จะดำเนินการต่อไป แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าที่ประชุมไม่เห็นด้วยกับแผนงาน และ โครงการที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กคิดริเริ่มขึ้น แผนงาน หรือ โครงการนั้นก็จะระงับไป

สำหรับตัวอย่าง แผนงาน และ โครงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประจำปี พ.ศ. 2538 ที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคิ่ง คิดริเริ่มขึ้น และ ได้รับการลงมติเห็นชอบจากที่ประชุมส่วนใหญ่ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า กำลังดำเนินการก่อสร้างป้อมขามหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กซึ่งเป็นผู้ริเริ่มแผนงาน หรือ โครงการให้เหตุผลว่า เพื่อความปลอดภัยของเด็กที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวมีตัวอาคารตั้งอยู่ติดกับถนนสายหลักในหมู่บ้านที่มีรถสัญจร ไปมาตลอดเวลา ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคิ่ง กำลังดำเนินการก่อสร้างห้องน้ำ ห้องส้วม เติมเติมอีก โดยก่อสร้างห้องน้ำเพิ่ม 1 ห้อง และห้องส้วมเพิ่มอีก 1 ห้องเช่นกัน ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่เป็นผู้ริเริ่มแผนงาน และ โครงการให้เหตุผลว่า ห้องน้ำ ห้องส้วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวมีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก เด็กมีจำนวนถึง 132 คน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เด็กจำเป็นต้องใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมในช่วงเวลาเดียวกัน คือ ช่วงเวลาหลังรับประทานอาหาร และ ช่วงเวลาหลังจากที่เด็กกินนอน

ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง คณะกรรมการพัฒนาเด็กมีแผนงานและโครงการที่จะขยายพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กว้างขวางขึ้น ทั้งนี้ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำแผนงาน และ โครงการที่จะขยายพื้นที่ไปปรึกษากับภัณฑากรแล้ว นอกจากนั้นก็ประชุมส่วนใหญ่ที่มีมติเห็นชอบแล้ว เช่นกัน สำหรับเหตุผลที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กให้เกี่ยวกับโครงการขยายพื้นที่ คือ

พื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปัจจุบันมีพื้นที่ดินแคบพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นตัวอาคาร เหลือพื้นที่สนามเด็กเล่นเพียงเล็กน้อยส่งผลให้เด็กมีพื้นที่สนามเด็กเล่นไม่เพียงพอ สำหรับวิธีการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหานี้ในปัจจุบัน คือ เด็ก ๆ จะข้ามถนนสายหลักในหมู่บ้านไปเล่นในสนามเด็กเล่นของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามกัน คณะกรรมการพัฒนาเด็กจึงมีแผนงาน และโครงการที่จะซื้อพื้นที่บริเวณข้าง ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มเติม ซึ่งในขณะนี้ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำลังอยู่ในช่วงเจรจายืมซื้อจากเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นชาวบ้านในหมู่บ้าน โดยการกำหนดการชำระเงินแบบเป็นงวด ๆ

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองชะโงก คณะกรรมการพัฒนาเด็กมีแผนงาน และโครงการในการก่อสร้างห้องครัวให้อยู่ภายนอกอาคารเรียน ซึ่งแผนงานดังกล่าวได้รับการเห็นชอบจากที่ประชุมส่วนใหญ่แล้ว ทั้งนี้คณะกรรมการพัฒนาเด็กให้เหตุผลว่า ในปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีห้องครัวที่เป็นสัดส่วนจึงใช้มุมหนึ่งของห้องเป็นที่ทำครัว ในช่วงเวลาที่ผู้ดูแลเด็กประกอบอาหารกลางวันให้แก่เด็ก กลิ่น และควันของอาหารที่ผู้ดูแลเด็กทำขึ้นจะคลุ้งไปทั่วบริเวณห้อง ในขณะที่เด็กกำลังทำกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ คณะกรรมการพัฒนาเด็กจึงคิดริเริ่มที่จะสร้างห้องครัวภายนอกอาคารขึ้น โดยมีแผนงานที่จะขอมริจาคเงินจากผู้ปกครอง ชาวบ้าน และบริษัทห้างร้านเอกชนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งจะขอมริจาควัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างจากบริษัทเอกชนที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้างที่อยู่ภายในจังหวัด

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ คณะกรรมการพัฒนาเด็กมีแผนงาน และโครงการที่จะก่อสร้างอาคารหลังใหม่แทนอาคารหลังปัจจุบันซึ่งเป็นอาคารไม้เก่า และเริ่มจะผุพัง ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาเด็กนำแผนงาน และโครงการไปปรึกษากับพัฒนากร และที่ประชุมส่วนใหญ่แล้ว ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นด้วยว่าควรสร้างอาคารขึ้นใหม่ แต่เนื่องจากแผนงานในการก่อสร้างอาคารเป็นแผนงานใหญ่ คณะกรรมการพัฒนาเด็กจึงนำแผนงานไปเสนอต่อสภาตำบลเพื่อขอมติ และของบประมาณส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กกำลังอยู่ในช่วงการรออนุมัติประจำปีจากกรมการพัฒนารัฐบาลอีกส่วนหนึ่ง เช่นกัน

ค) การควบคุมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 8 แห่ง ได้มีการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กอธิบายเหตุผลว่า เพื่อเป็นการร่วมมือกันปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเนื้อจะ ได้สามารถดูแลงานทุก ๆ ด้านภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างทั่วถึง โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 8 แห่ง ได้จัดแบ่งหน้าที่ ความ

รับผิดชอบเหมือนกัน คือ แบ่งตำแหน่งหน้าที่ออกเป็น 5 ตำแหน่ง คือ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรวัฏติก และปฏิคม ซึ่งหน้าที่หลัก ๆ ที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กแต่ละตำแหน่ง ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งรับผิดชอบมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ

- 1) ประธาน เป็นผู้นำในการบริหารงานทุกด้านภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2) รองประธาน มีหน้าที่ช่วยเหลือประธานในการบริหารงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือทำหน้าที่แทนประธาน เมื่อประธานติดภารกิจไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้
- 3) เลขานุการ มีหน้าที่จัดวาระการประชุม รวมทั้งการจดบันทึกการประชุม และการสรุปมติที่ประชุมเสนอให้ประธานตรวจสอบ
- 4) เภรวัฏติก มีหน้าที่ในการทำบัญชีรับเงิน จ่ายเงิน ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมกับผู้ดูแลเด็ก
- 5) ปฏิคม มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บุคคลภายนอกได้รับทราบ รวมทั้งการจัดสถานที่ และให้การต้อนรับผู้ที่มีความประสงค์ที่จะเข้ามาเยี่ยมชม การดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีระเบียบปฏิบัติที่ตรงกัน คือ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กทั้ง 26 คน ให้เหตุผลที่ตรงกันว่า จัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือ แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเป็นการสรุปการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในช่วงเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งเป็นการประชุมเพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมกันหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในการประชุม คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองค้ำ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ จะเชิญผู้เข้าร่วมประชุมเป็นกลุ่มที่เหมือนกัน คือ ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองเด็กและชาวบ้าน ส่วนคณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝ้ายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง จะเชิญผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองเด็ก ชาวบ้าน และนักวิชาการเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีแนวปฏิบัติที่เหมือนกัน คือ เมื่อทราบมติที่ประชุมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะนำ

มติของที่ประชุม ไปเสนอต่อที่ประชุมสภาตำบลด้วยทุกครั้ง เพื่อให้ผู้บริหารงานในสภาตำบลรับทราบ ความก้าวหน้าในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งเป็นการขอความช่วยเหลือจากสภาตำบล ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สภาตำบลสามารถจะช่วยเหลือ หรือสนับสนุนได้

ง) การชี้แจงกับประชาชนให้เข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีจุดมุ่งหมายในการชี้แจงกับประชาชนให้เข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตรงกัน คือ ชี้แจงให้ประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจตรงกันว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้เป็นของคณะกรรมการพัฒนาเด็กหรือเป็นของผู้ดูแลเด็ก หรือเป็นของคนใด คนหนึ่ง แต่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นของทุกคนในหมู่บ้าน คณะกรรมการพัฒนาเด็กเป็นเพียงตัวแทนในการเข้ามารับทราบงาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถดำเนินงานอยู่ได้

สำหรับวิธีการที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ในการชี้แจงกับประชาชนให้เข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีวิธีการดำเนินงานโดยกำหนดเรื่องที่จะชี้แจงลงในวาระการประชุม ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง จะมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง สำหรับเรื่องที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้ชี้แจงให้กับประชาชนได้รับทราบ คือ เรื่องรายรับ รายจ่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนงาน และโครงการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินงาน เช่น การจัดงานสำคัญ ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การพัฒนาปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้ง ระเบียบปฏิบัติที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดขึ้นใหม่ เป็นต้น

1) ตัวอย่าง บันทึกการประชุมประจำเดือน ที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กจัดให้มีการประชุมขึ้นเพื่อชี้แจงกับประชาชนให้เข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(ก) ตัวอย่างที่ 1

บันทึกการประชุม ของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ครั้งที่ 3 / 2538

ประจำเดือน มีนาคม พ.ศ. 2538

เวลาที่ทำการประชุม 14.00 - 16.30 น.

ผู้เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการ

หมู่บ้าน มีเรื่องสำคัญตามวาระดังนี้

วาระที่ 1

1.1 ให้คณะกรรมการพัฒนาเด็ก คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบลและผู้ปกครองเด็ก ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีเด็กอายุ 3 - 6 ปี นำเด็กมาเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มากที่สุด เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเคยได้รับรางวัลชนะเลิศระดับเขตมาแล้ว

1.2 การปรับปรุงค่าตอบแทนให้กับผู้ดูแลเด็ก โดยจะทำการขอความเห็นจากผู้ปกครองก่อน

1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะทำอาหารเสริมให้กับเด็กทุกวันพุธ ซึ่งปัจจุบัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับบริจาคเงินค่าอาหารกลางวันจาก สมาชิกมอเตอร์ไซด์รับจ้างของหมู่บ้าน

วาระที่ 2

2.1 แก้ไขปัญหาเรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ โดยให้ประธานเป็นผู้แก้ปัญหา เมื่อเด็กได้ดื่มน้ำที่สะอาด และปลอดภัยจากเชื้อโรค

(ข) ตัวอย่างที่ 2

บันทึกการประชุม ของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ครั้งที่ 8 / 2538

ประจำเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2538

เวลาที่ทำการประชุม 13.30 - 14.15 น.

ผู้เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการหมู่บ้าน พัฒนาการ ผู้ปกครองเด็ก มีเรื่องสำคัญ ๆ ตามวาระ ดังนี้

วาระที่ 1 ชี้แจงรายละเอียดแก่ผู้ปกครองเด็ก และทุก ๆ คนในที่ประชุม รับทราบเรื่องรายได้รายจ่ายในการจัดงานเลี้ยงน้ำชา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วาระที่ 2 การขอขึ้นเงินค่าตอบแทนจากผู้ปกครองเด็กเพิ่มจาก เดือนละ 70 บาท เป็นเงินค่าตอบแทนเดือนละ 100 บาท (ผู้ปกครองลงมติเห็นชอบ)

วาระที่ 3 สำหรับเด็กที่ขาดเรียนโดยไม่ทราบสาเหตุ ขอให้ผู้ปกครอง
ของเด็กเขียนใบลามาให้ผู้ดูแลเด็กรับทราบถึงสาเหตุของการขาดเรียน

วาระที่ 4 แจ้งกำหนดเงินค่าตอบแทนใหม่ คือ เริ่มเก็บตั้งแต่เดือน
กันยายน พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป

(ค) ตัวอย่างที่ 3

บันทึกการประชุม ของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ครั้งที่ 7 / 2537
ประจำเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2537

เวลาที่ทำการประชุม 19.30 - 21.40 น.

ผู้เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเด็ก

วาระที่ 1 เรื่อง การจัดงานเทอดพระเกียรติ 5 ธันวาคม ณ ที่ศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก

กำหนดการ 1. ตอนเช้าทำบุญตักบาตร

2. เสร็จจากทำบุญตักบาตร เริ่มพิธี

การเทอดพระเกียรติเป็นเสร็จพิธี

นอกจากวิธีการชี้แจงให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กโดยการกำหนดไว้ในวาระการประชุมแล้ว คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองคั่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านก้านเหลืองยังใช้วิธีการประกาศเสียงตามสาย ในกรณีที่ต้องการแจ้งเรื่องด่วนให้ทุกคนในหมู่บ้านได้
รับทราบ เช่น ในกรณีที่ผู้เข้ามาเยี่ยมเขียน หรือดูงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยไม่บอกล่วงหน้า
คณะกรรมการพัฒนาเด็ก และผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 3 แห่ง ใช้วิธีการประกาศเสียง
ตามสายให้ชาวบ้านที่ไม่ติดภารกิจ หรือว่างงานในช่วงเวลานั้นมาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้การ
ต้อนรับ และในกรณีของการเรียกประชุมด่วน คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 3 แห่ง
จะใช้วิธีการประกาศเสียงตามสายด้วยเช่นกัน

จ) การชักชวนประชาชนให้นำเด็กมาเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีแนวทางที่คล้ายคลึงกันในการชักชวนประชาชนให้นำเด็กมาเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ เริ่มจากทำการสำรวจจำนวนเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 6 ปี ที่พร้อมจะเข้ามารับการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อทราบจำนวนเด็กแล้ว คณะกรรมการพัฒนาเด็กจะเข้าไปชักชวนผู้ปกครองเด็กให้นำเด็กมาเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเหตุผลที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ใช้ในการชักชวนให้ผู้ปกครองเด็กนำเด็กมาเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ

1) เหตุผลข้อที่ 1 เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของผู้ปกครองเด็ก ทั้งนี้ ผู้ปกครองเด็กจะ ได้มีเวลาในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่

2) เหตุผลข้อที่ 2 เด็กจะได้รับการเตรียมความพร้อมในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา จากการจัดประสบการณ์ที่ผู้ดูแลเด็กจัดให้แก่เด็ก นอกจากนี้ เด็กยังจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดีจากผู้ดูแลเด็ก เมื่อเด็กมาเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3) เหตุผลข้อที่ 3 เด็กที่เข้ามารับการอบรมเลี้ยงดูที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกหลักอนามัย นอกจากนี้เด็กยังจะได้รับประทานอาหารเสริม และได้เล่นเกมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เตรียมไว้ให้แก่เด็ก ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีสุขภาพ แข็งแรง และสมบูรณ์

สำหรับวิธีการที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กใช้ในการชักชวนประชาชนให้นำเด็กมาเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง ใช้วิธีการในการชักชวนหลายวิธี คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ใช้วิธีการตีตโป้งที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และวิธีการอาศัยการบอกต่อแบบปากต่อปากของผู้ปกครองเด็กในการชักชวน แต่ทั้งนี้ มีคณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคั่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ใช้วิธีการประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้านควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ได้เข้าไปชักชวนประชาชนให้นำเด็กมาฝากที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถึงที่บ้านอีกด้วย

นอกจากนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ใช้วิธีการชักชวนประชาชนให้นำเด็กมาเข้าที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นอกเหนือจากวิธีการที่กล่าวมาแล้วคือ การเชิญชวนให้ผู้ปกครองเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 6 ปี เข้ามาคุยกับผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการพัฒนาเด็กทั้ง 5 คนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวให้เหตุผลว่า เพื่อให้ผู้ปกครองเด็กเกิดความมั่นใจในการตัดสินใจนำเด็กมาฝากไว้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันว่าหลังจากที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่นระดับเขต มาแล้ว ผู้ปกครองให้ความสนใจในการนำเด็กมาฝากอบรมเลี้ยงดูที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวนมากขึ้นกว่าเดิมมาก เมื่อถึงช่วงเวลาที่ยุติศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเปิดรับเด็ก ผู้ปกครองก็จะมาติดต่อ สอบถามเอง เป็นส่วนใหญ่

๑) การชักชวนประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมตามโอกาส

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 แห่ง จะชักชวนประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมตามโอกาสสำคัญ ๆ ซึ่งกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่งจัดเหมือนกัน คือ การจัดกิจกรรมวันแม่ การจัดกิจกรรมวันพ่อ การจัดงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับการ จัดกิจกรรมทั้ง 3 โอกาสนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง จะชักชวน ประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 5 แห่ง ยังชักชวนประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมโดยร่วมกับบริจาคเงิน หรือสิ่งของให้แก่ทาง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีกด้วย

นอกจากนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ยังจัด กิจกรรมย่อย ๆ ในแต่ละโอกาส เช่น กิจกรรมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กิจกรรมการปลูกต้นไม้ กิจกรรมตกแต่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการเชิญประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก 2 แห่ง ในจำนวน 5 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้จัดกิจกรรมการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และได้ชักชวนประชาชน โดยเฉพาะ ผู้ปกครองเด็กให้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ โดยจัดกิจกรรมดังกล่าวในช่วงเวลาที่ผู้ปกครองว่างจากงานประจำ หรือว่างจากการประกอบอาชีพ เช่น ช่วงเวลาหลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว เป็นต้น

สำหรับวิธีการที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ใช้ในการชักชวนประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรม มีหลายวิธีโดย คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ใช้วิธีการบอกปากเปล่า และอาศัยการบอกปากต่อปากเป็นวิธีหลัก นอกจากนี้ ยังใช้วิธีการออกหนังสือเชิญสำหรับกิจกรรมการจัดงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่งในจำนวน 5 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองคั่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ใช้วิธีการประกาศเสียงตามสายควบคู่ไปกับการบอกปากเปล่าวิธีการบอกปากต่อปาก และวิธีการออกหนังสือเชิญด้วย

ข) การพิจารณา แก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การพิจารณาแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีหลักในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคอยู่ 2 วิธี คือ

1) หลักการที่ 1 ถ้าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้โดยทันที คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่พบปัญหานั้น ๆ ก็จะดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไป

(ก) ตัวอย่างปัญหาที่พบ

ตัวอย่างที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งเลขานุการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองชะโงก เข้าไปที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพบว่า สนามหญ้าบริเวณสนามเด็กเล่น มีหญ้าขึ้นสูงมากจึงดำเนินการขอยืมเครื่องตัดหญ้าจากวัดมาตัดหญ้าทั่วบริเวณสนามเด็กเล่น

ตัวอย่างที่ 2 คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองคั่ง เข้าที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพบว่า ผู้ดูแลเด็กคนหนึ่งแต่งตัวไม่เหมาะสม คือ ใส่กระโปรงสั้นมากจนเกินไปจึงตักเตือนผู้ดูแลเด็กที่ใส่กระโปรงสั้น โดยอธิบายเหตุผลว่า คนที่ทำงานกับเด็กจะต้องคล่องแคล่วว่องไว กระฉับกระเฉง ถ้าใส่กระโปรงสั้นเกินไปจะทำให้ทำงานไม่สะดวก และอาจจะเป็นตัวอย่างให้เด็กนำไปเลียนแบบได้

2) หลักการที่ 2 ถ้าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดยทันที คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่พบ หรือรับทราบปัญหาจะนำประเด็นของปัญหาที่พบไปประชุมกันภายในกลุ่มของคณะกรรมการพัฒนาเด็กเมื่อได้ข้อสรุปจึงดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ถ้าภายในกลุ่มของคณะกรรมการพัฒนาเด็กยังหาแนวทางในการแก้ไขปัญหายังไม่ได้ ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะนำปัญหาที่พบไปขอคำแนะนำจากพัฒนาการประจำตำบลที่ดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาลูกอื่นตอนหนึ่ง

(ก) ตัวอย่างปัญหาที่พบ

ตัวอย่างที่ 1 ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง พบว่า ร้วไม้ไผ่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเริ่มแห้ง และสีของร้วก็เริ่มจืดลงมาก ประธานจึงนำปัญหาที่พบไปปรึกษาเพื่อหาวิธีการแก้ไขจากที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ดำเนินการขอบริจาคต้นไม้จากชาวบ้านมาซ่อมแซมร้วที่แห้ง ส่วนกลุ่มของคณะกรรมการพัฒนาเด็กร่วมกันบริจาคเงินซื้อสี และร่วมกันทาสีร้วไม้ไผ่

ตัวอย่างที่ 2 เลขานุการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองชะงอก พบว่า ในการประกอบอาหารกลางวันของผู้ดูแลเด็ก มีกลิ่น และควันไปรบกวนเด็ก และผู้ดูแลเด็กที่อยู่ภายในห้องซึ่งเป็นบริเวณเดียวกับห้องครัว เลขานุการจึงนำปัญหาดังกล่าวไปปรึกษากับคณะกรรมการพัฒนาเด็กคนอื่น ๆ ซึ่งมีมติของส่วนรวมเห็นว่า ควรที่จะมีการก่อสร้างห้องครัวไว้ภายนอกอาคาร ทั้งนี้ภายในกลุ่มของคณะกรรมการพัฒนาเด็กไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เนื่องจากไม่มีงบประมาณ ดังนั้นประธานจึงนำประเด็นปัญหาดังกล่าวไปปรึกษากับพัฒนาการประจำตำบล ซึ่งพัฒนาการประจำตำบลก็เห็นด้วยและให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการพัฒนาเด็กในการดำเนินการหางบประมาณก่อสร้างห้องครัว

จากตัวอย่างข้างต้นล้วนเป็นปัญหาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งพบ และดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกันในการแก้ปัญหาด้วย เช่นกัน

ค. รูปแบบ และวิธีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก

1. วิธีการประสานงานในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการพัฒนาเด็ก และรูปแบบในการบริหารงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามที่กรมการพัฒนาร่วมกันกำหนดไว้แล้ว คณะกรรมการพัฒนาเด็กยังมีงานเฉพาะในแต่ละตำแหน่งที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งรูปแบบในการประสานงานในการปฏิบัติงานระหว่างคณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง ได้แบ่งตำแหน่งหลัก ๆ ออกเป็น 6 ตำแหน่ง คือ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และปฏิคม ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาเด็กแต่ละตำแหน่งมีวิธีการในการบริหารงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

ก) ประธาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง ปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบในประเด็นที่คล้ายคลึงกัน คือ การควบคุมดูแลให้คำแนะนำแก่ผู้ดูแลเด็ก การแจกจ่าย และติดตามความก้าวหน้าของงาน การเป็นผู้นำในการดำเนินการประชุม การเป็นผู้นำในการดำเนินการทางงบประมาณ เข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเป็นผู้ชี้แจงกับชาวบ้าน ให้รับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเป็นตัวแทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการไปติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ ในตำบล หรืออำเภอ

นอกจากนี้ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ได้ปฏิบัติงานที่แตกต่างไปจากการปฏิบัติงานของประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 3 แห่ง คือ ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น มีหน้าที่เป็นผู้อนุมัติในการขอซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ของผู้ดูแลเด็ก โดยเฉพาะวัสดุ อุปกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ และมีราคาแพง ส่วนประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ได้เข้ามาดูแลตัดตกแต่งกิ่งไม้บริเวณรอบ ๆ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำ รวมทั้งเข้ามาประดิษฐ์สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้กับผู้ดูแลเด็ก เช่น การประดิษฐ์โทรทัศน์ การประดิษฐ์โต๊ะ เก้าอี้จำลองจาก ขวดพลาสติก และการสร้างบ้านจำลองจากไม้ นอกจากนี้ประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ยังเข้ามาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเวลา 6 นาฬิกาของทุกวัน เพื่อมาประชาสัมพันธ์ข่าวสารการเกษตร นิชไร่ ประกาศข่าวสำคัญ ๆ ให้ชาวบ้านในหมู่บ้านได้รับทราบ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย

ข) รองประธาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ การเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การช่วยเหลือประธานในการคัดเลือกผู้ดูแลเด็ก การดูแลให้คำแนะนำแก่ผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนี้ รองประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคุ้ง ได้ปฏิบัติงานที่แตกต่างไปจากการปฏิบัติงานของรองประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 3 แห่ง คือ รองประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคุ้ง รับผิดชอบที่เป็นตัวแทนของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในการเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ดูแลเด็ก เนื่องจาก รองประธานที่กล่าวถึงเป็นผู้หญิง และผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวก็เป็นผู้หญิงทั้งหมดเช่นกัน ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กให้เหตุผลในการคัดเลือกว่า รองประธานซึ่งเป็นผู้หญิงจะสามารถเข้าไปพูดคุยกับผู้ดูแลเด็กให้เกิดความเข้าใจได้มากกว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่เป็นผู้ชาย ทั้งนี้ ประเด็นของปัญหาที่รองประธานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนเคยเข้าไปแก้ไขปัญหาคือ การแก้ไขปัญหาค่าตอบแทนของผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับความไม่เข้าใจกันของผู้ดูแลเด็กด้วยกัน ส่วนรองประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น ได้เข้ามาช่วยเหลืองานของผู้ดูแลเด็ก เช่น การเข้าไปซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้ที่ชำรุด การเข้ามาซ่อมแซมปลั๊กไฟที่ชำรุด รวมทั้งการเข้ามาตัดหญ้าบริเวณรอบ ๆ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรองประธานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่นจะเข้ามาทุกวันในช่วงเวลาที่ว่างจากงานประจำ

ค) เลขานุการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 แห่ง ปฏิบัติงานในหน้าที่หลัก ๆ ที่คล้ายคลึงกัน คือ การจัดบันทึกการประชุม การสรุปมติของที่ประชุม ทั้งนี้คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งเลขานุการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคุ้ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ปฏิบัติงานเพิ่มเติมแตกต่างจากการปฏิบัติงานของเลขานุการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 3 แห่ง คือ การทำสรุปผลการประชุมในแต่ละครั้งเสนอให้ผลการได้รับทราบ รวมทั้งแจกจ่ายให้ผู้ปกครองเด็ก รวมทั้งนำมติของที่ประชุมไปถ่ายทอดให้แก่คณะกรรมการพัฒนาเด็ก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เข้าประชุมได้รับทราบ

ง) เภรเวรผู้ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ คือ การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนี้ เภรเวรผู้กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอนแก่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้ปฏิบัติงานที่แตกต่างไปจากการปฏิบัติงานของเพรเวรผู้กอีก 4 แห่ง คือ การทำรายการจัดซื้อเสนอต่อประธานในกรณีที่ต้องการซื้อเป็นของชิ้นใหญ่ และมีราคาแพง รวมทั้งเป็นผู้อนุมัติในการจัดซื้อของใช้ที่จำเป็นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นของใช้ประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน แป้งรวมทั้งอาหารแห้ง

อาหารสด ผัก เป็นต้น นอกจากนี้ เพรอญิกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวอาจจะเป็นผู้ที่ซื้อของใช้ที่จำเป็นต่าง ๆ เอง ในกรณีที่มีผู้ดูแลเด็กขอร้อง หรือผู้ดูแลเด็กไม่สามารถดำเนินการซื้อเองได้ เนื่องจาก บ้านของเปรอญิกเป็นร้านขายของชำ และมีของบางอย่างที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องใช้ ในกรณีผู้ดูแลเด็กต้องการใช้ด่วน เพรอญิกยอมให้ผู้ดูแลเด็กนำของไปใช้ก่อน โดยยังไม่ต้องจ่ายเงินในเวลานั้น

จ) ปฏิคม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบที่คล้ายคลึงกัน คือ การประชาสัมพันธ์งานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บุคคลภายนอกได้รับทราบ รวมทั้งให้การต้อนรับผู้ที่มีความประสงค์ที่จะเข้ามาเยี่ยมเยียน หรือดูงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งปฏิคมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง ได้ปฏิบัติงานที่แตกต่างไปจากคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งปฏิคมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีก 4 แห่ง คือ การเข้ามาช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กอบรมเลี้ยงดูเด็กในช่วงเวลาที่ปฏิคมว่างจากการทำงาน โดยปฏิคมดังกล่าวจะเข้ามาช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กทุกวัน นอกจากนี้ ปฏิคมดังกล่าวยังทำหน้าที่ส่งหนังสือ หรือเอกสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปยังอำเภอ เนื่องจากปฏิคมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวมีมอเตอร์ไซด์ส่วนตัว ปฏิคมยังรับหน้าที่ส่งเด็กที่ป่วย หรือไม่สบายกลับบ้าน ถ้าเด็กมีอาการป่วยค่อนข้างมาก และมีอาการใช้สูง ปฏิคมก็จะพาเด็กไปหาหมอที่อนามัยประจำตำบล ต่อจากนั้นก็พาเด็กไปส่งบ้าน ซึ่งการปฏิบัติงานช่วยเหลืองานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือช่วยเหลืองานผู้ดูแลเด็ก ปฏิคมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลืองทำตั้งแต่มิได้เข้ามารับตำแหน่ง โดยในขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้นำเยาวชน และเมื่อได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการพัฒนาเด็กในตำแหน่งปฏิคม ปฏิคมก็ยังคงปฏิบัติงานเป็นปกติเหมือนที่เคยทำมา และเข้ามาช่วยเหลืองานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถ้าว่างจากงานประจำ

ง. วิธีการที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กใช้ในการพัฒนา หรือผลักดันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้รับรางวัลดีเด่น

สำหรับแนวทางในการดำเนินการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานนั้น คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีแนวทางในการปฏิบัติ คือ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง เติทางศึกษา ดูงาน โดยดูการดำเนินงาน และดูแนวทางในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบล หรืออำเภอใกล้เคียง เช่น ดูงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เคยได้รับรางวัลดีเด่นในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับเขต จากนั้น คณะกรรมการพัฒนาเด็กจึงนำจุดเด่นที่ได้พบจากการศึกษาดูงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาปรับปรุง ประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ได้เสนอแนวคิดที่ตรงกันเกี่ยวกับการดำเนินงาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ คือ คณะกรรมการพัฒนาเด็กจะต้องมีความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจ เสียสละในการทำงาน ไม่แบ่งแยกตำแหน่งในการทำงาน นอกจากนี้คณะกรรมการพัฒนาเด็กจะต้องมีความรับผิดชอบ และทำงานทุกอย่างภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต สิ่งที่สำคัญ คือ จะต้องทำให้ผู้ปกครอง และชาวบ้านยอมรับ เชื่อมั่น มั่นใจ ในการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 8 คน ได้เสนอแนวคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 1 เสนอแนวคิดว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กต้องให้ความสำคัญ และร่วมมือกันในการพัฒนาสถานที่ ซ่อมแซม ดูแล รักษาความสะอาดบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมทั้งต้องร่วมมือกัน จัดทำ จัดหา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้มีจำนวนมาก ๆ และเพียงพอกับจำนวนของเด็ก

2. คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 2 เสนอแนวคิดว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง เด็ก ชาวบ้าน หน่วยราชการ และองค์กรเอกชน มาเข้าร่วมพัฒนา หรือเข้ามาร่วมประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น

3. คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 3 เสนอแนวคิดว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กต้องใช้งบประมาณที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด รวมทั้งยังจะต้องหางบประมาณให้มีเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

4. คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 4 เสนอแนวคิดว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กจะต้องยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน เคารพเสียงข้างมาก ยอมรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาเด็กทุกคน

5. คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 5 เสนอแนวคิดว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กควรมีเทคนิควิธีที่ดีในการแก้ไขปัญหา โดยการเลือกแก้ไขปัญหาที่เร่งด่วนก่อน ควรหลีกเลี่ยงการแก้ไขปัญหาหลาย ประเด็นพร้อมกัน

6. คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 6 เสนอแนวคิดที่ว่า ในการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่จะต้องทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เช่น ผู้ปกครองเด็ก หรือชาวบ้าน คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ควรเป็นผู้ลงมือกระทำ ควรหลีกเลี่ยงการเป็นผู้สั่งการ

7. คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 7 เสนอแนวคิดที่ว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กควรให้ความสำคัญในการเลือกผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้คณะกรรมการพัฒนาเด็กให้เหตุผลว่า ผู้ดูแลเด็กเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. คณะกรรมการพัฒนาเด็กคนที่ 8 เสนอแนวคิดที่ว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กควรเชิญผู้ปกครองเด็กเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ส่วนที่ 3 ปัญหา แนวทางในการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะในการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สำหรับปัญหาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งพบ เนื่องมาจากการทำงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก มีดังนี้

ก. ปัญหาในการทำงานที่เกิดจากคณะกรรมการพัฒนาเด็ก และผู้ร่วมงาน

1. ปัญหาเกี่ยวกับเวลา

คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 20 คน ในจำนวน 26 คน ประสบปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการเข้ามาปฏิบัติงาน หรือเข้ามาดูแล ช่วยเหลือการทำงานของผู้ดูแลเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจาก คณะกรรมการพัฒนาเด็กทุกคนมีงานประจำ มีอาชีพและภาระหน้าที่ที่ต้องดูแลรับผิดชอบควบคู่ไปกับการรับผิดชอบงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในบางโอกาสทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความจำเป็นที่จะต้องขอความร่วมมือจากคณะกรรมการพัฒนาเด็กในการร่วมกิจกรรม หรือประชุม โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้แจ้งวัน เวลา ล่วงหน้า จึงมีผลทำให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กหลายคนไม่สามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรม หรือร่วมประชุมได้

ก) แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวกับเวลาในการทำงานของคณะกรรมการ
พัฒนาเด็ก มีดังนี้

1) แนวทางในการแก้ไขปัญหาวีธีที่ 1

คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม หรือเข้าร่วม
ประชุมไม่ได้ จำนวน 4 คน ดำเนินการส่งตัวแทนเข้าประชุม และมอบหมายให้ตัวแทนแสดงความ
คิดเห็น และออกเสียงแทนได้

2) แนวทางในการแก้ไขปัญหาวีธีที่ 2

คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม หรือเข้าร่วม
ประชุมไม่ได้ จำนวน 12 คน ใช้วิธีการเข้ามาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายหลัง เพื่อขอคุณสมบัติบันทึก
การประชุมที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กดำรงตำแหน่งเลขานุการบันทึกไว้ เพื่อนำมาศึกษา และรับ
ทราบมติของที่ประชุม ทั้งนี้ถ้ามีประเด็นใดที่ไม่เข้าใจก็จะซักถามผู้ดูแลเด็ก หรือซักถามคณะกรรมการ
พัฒนาเด็กที่เข้าร่วมประชุมเพื่อขอคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นที่ไม่เข้าใจ แต่ทั้งนี้คณะกรรมการ
พัฒนาเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมก็จะยอมรับ และปฏิบัติตามมติของที่ประชุมที่ได้ลงมติไว้แล้ว

3) แนวทางในการแก้ไขปัญหาวีธีที่ 3

คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง มีแนวทาง
ในการแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวกับเวลา โดยการจัดช่วงเวลาประชุมในช่วงเวลาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็ก
ส่วนใหญ่ว่างจากการทำงานประจำ คือ ในช่วงเวลาเย็น นอกจากนี้ คณะกรรมการพัฒนาเด็กของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวยังกำหนดวันประชุมประจำเดือนเป็นวันอาทิตย์ เนื่องจากวันอาทิตย์เป็นวันที่
คณะกรรมการพัฒนาเด็กทุกคนว่างตรงกันมากที่สุด

ข. ปัญหาที่เกิดจากผู้ปกครองเด็ก

1. ปัญหาความไม่เข้าใจในหลักการอบรมเลี้ยงดูเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับความไม่เข้าใจหลักการอบรมเลี้ยงดูเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ปกครองเด็กจะตำหนิผู้ดูแลเด็กผ่านทางคณะกรรมการพัฒนาเด็กว่า ผู้ดูแลเด็กสอนเด็กไม่ดี เด็กอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังต้องการที่จะนำเด็กออกจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับปัญหาดังกล่าวจะพบได้กับผู้ปกครองเด็กที่นำเด็กมาฝากที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นครั้งแรก

ก) แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวกับความไม่เข้าใจในหลักการอบรมเลี้ยงดูเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีดังนี้

(1) แนวทางในการแก้ไขปัญหาวีธีที่ 1

จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเด็ก เพื่อชี้แจงหลักการอบรมเลี้ยงดูเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองเด็กเกิดความเข้าใจ พร้อมทั้ง แนะนำวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครองเด็กด้วย

(2) แนวทางในการแก้ไขปัญหาวีธีที่ 2

เชิญชวนให้ผู้ปกครองเด็กเข้ามาดูวิธีการอบรมเลี้ยงดู ดูกิจกรรมที่ผู้ดูแลเด็กจัดให้กับเด็ก รวมทั้งคุณสมบัติกรรมของเด็ก เมื่อมาอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่า เด็กสนุกสนาน ร่าเริง แจ่มใส และมีสุขภาพที่แข็งแรง เนื่องจากได้รับประทานอาหารครบทั้ง 5 หมู่

2. ปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองเด็ก

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นปัญหาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่งพบ โดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กแสดงความคิดเห็นที่ตรงกันเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาดังกล่าวคือ เนื่องจาก ผู้ปกครองเด็กที่นำเด็กมาฝากไว้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ผู้ปกครองเด็กมีรายได้น้อย รวมทั้งมีรายได้อื่นที่ไม่แน่นอน

ทำให้ผู้ปกครองที่นำเด็กมาฝากไว้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมักจะมีปัญหาในการจ่ายค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะผู้ปกครองเด็กที่มีลูกอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งบางเดือนผู้ปกครองจะจ่ายไม่ตรงเวลาหรือในบางเดือนผู้ปกครองก็ไม่มีเงินที่จะจ่ายให้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับผู้ปกครองเด็กที่ไม่มีเงินจ่ายให้กับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองเด็กมักจะมีปัญหาโดยการนำเด็กออกไปจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยไม่ปรึกษากับคณะกรรมการพัฒนาเด็ก หรือผู้ดูแลเด็กก่อน

ก) แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองเด็ก มีดังนี้

1) แนวทางในการแก้ไขปัญหาวิธีที่ 1

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ใช้วิธีการในการผ่อนผันระยะเวลาในการจ่ายเงินค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองชะงอก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท้องคุ้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง อนุโมทิต์ผู้ปกครองเด็ก มาจ่ายเงินให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายในวันที่ 5 ของเดือน ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝ้ายท่า ผ่อนผันให้มาจ่ายเงินค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายในวันที่ 10 ของเดือน ทั้งนี้ ถ้าผู้ปกครองเด็กคนใดมีความจำเป็นไม่สามารถจ่ายเงินได้ภายในระยะเวลาที่ผ่อนผัน คณะกรรมการพัฒนาเด็กก็จะผ่อนผันให้ไปจ่ายในเดือนต่อไปได้

2) แนวทางในการแก้ไขปัญหาวิธีที่ 2

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝ้ายท่า ได้กำหนดในระเบียบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรณีพิเศษว่า ผู้ปกครองเด็กคนใดที่นำเด็กมาฝากที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุโมทิต์ผู้ปกครองเด็กจ่ายเงินค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำหรับเด็กเพียง 1 คนเท่านั้น

ค. ปัญหาที่เกิดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กลดลง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง ประสบปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กลดลง เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในหมู่บ้าน หรือตำบลเดียวกันได้เปิดชั้นเด็กเล็ก ซึ่งรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี เช่นเดียวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำให้จำนวนเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กลดลง

ก) แนวทางในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับจำนวนเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ลดลง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทองคั่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านก้านเหลือง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ใช้วิธีการปรับนโยบายในการรับเด็กที่จะเข้ามาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใหม่ คือ การลดช่วงอายุของเด็กที่จะเข้ามารับการอบรมเลี้ยงดูที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ต่ำลง คือ จากเดิมรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี ก็ลดลงมาเป็น 2 - 6 ปี ซึ่งส่งผลให้จำนวนเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ง. ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ

1. ปัญหาไม่มีงบประมาณดำเนินการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฝายท่า ประสบกับปัญหาไม่มีงบประมาณในการดำเนินงาน หรือมีงบประมาณในการดำเนินงานน้อย ซึ่งส่งผลให้การดำเนินโครงการอาหารกลางวัน การดำเนินโครงการอาหารเสริมไม่สามารถดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้

ก) แนวทางในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับไม่มีงบประมาณดำเนินการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีดังนี้

1) แนวทางในการแก้ไขปัญหาวีซีที 1

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านผาเยาทำ ที่ประสบกับปัญหาไม่มั่งบประมาณ ดำเนินการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการจัดงานเลี้ยง ซึ่งเป็นงานประจำปี ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเป็นงานประจำปีของหมู่บ้านด้วย คณะกรรมการพัฒนาเด็กดำเนินการขาย นัตริเชตุให้แก่ชาวบ้าน ผู้ปกครองเด็ก รวมทั้งบุคคลทั่ว ๆ ไป ได้เข้ามาในงานเพื่อรับประทานอาหาร และชมการแสดงของเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการดำเนินการจัดงานคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดงาน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกเข้ามาอีก 1 ชุด เพื่อให้ คณะกรรมการจัดงานดังกล่าวได้เข้ามาบริหารงานถึงขั้นตอนในการดำเนินงานเมื่องานเสร็จจัดแจง เทร็ดลูก ได้นำผลกำไรที่เหลือจากการจัดงานไปฝากธนาคาร เพื่อเก็บไว้เป็นงบประมาณในการใช้จ่ายภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

2) แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบกับ ปัญหาไม่มั่งบประมาณดำเนินการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร่วมมือกันในการขอบริจาค เงิน สิ่งของเหลือใช้ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยทำการขอบริจาคจาก ผู้ปกครองเด็ก ชาวบ้าน ช่างราชการ บริษัทเอกชน ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน หรือตำบลใกล้เคียง รวมทั้ง การขอความช่วยเหลือจากนักการเมืองท้องถิ่น โดยในการขอบริจาคแต่ละครั้ง คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวจะแจ้งวัตถุประสงค์ให้ผู้บริจาคได้รับทราบว่าจะนำเงิน หรือสิ่งของ ที่ได้รับบริจาคไปดำเนินการอย่างไร

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของพัฒนากร และผู้ดูแลเด็กต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ พัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ก. พัฒนาการทั้ง 5 คน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก สรุปได้ตามประเด็น ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ

พัฒนากรประจำตำบลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็ก มีความรับผิดชอบต่องาน ในหน้าที่ ทั้งงานที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด และงานเฉพาะตำแหน่งของ

คณะกรรมการพัฒนาเด็กแต่ละคน ซึ่งพัฒนากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีความพอใจในความ
 รับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยพัฒนากรได้ให้เหตุผลว่า คณะกรรมการ
 พัฒนาเด็กเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ และมีความเสียสละ รวมทั้งในการปฏิบัติงานของ
 คณะกรรมการพัฒนาเด็กเป็นการทำงานเพื่อส่วนรวม คณะกรรมการพัฒนาเด็กไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ
 ดังนั้นความรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่มีอยู่ในปัจจุบันมีมากเพียงพอแล้ว ทั้งนี้พัฒนากร
 ประจำตำบลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า พัฒนาการต้องการให้
 คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่ง เภรวิทยกรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ
 เกี่ยวกับเรื่องเงิน ให้มีความรับผิดชอบที่มากกว่าคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ทั้งนี้
 เพื่อผู้ปกครองเด็ก และคนที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะ ได้เกิดความ
 ไว้วางใจ และเกิดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ความคิดริเริ่ม

พัฒนากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 4 แห่ง แสดงความคิดเห็นว่า คณะกรรมการ
 พัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีความคิดริเริ่มในการทำงาน รวมทั้งมีความคิดริเริ่มในการ
 แก้ไขปัญหาได้ดี ซึ่งพัฒนากรให้เหตุผลว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กใกล้ชิด และมองเห็นการดำเนินงาน
 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นขั้นตอนมาโดยตลอด สำหรับพัฒนากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน
 1 แห่ง ได้เสนอความคิดเห็นที่แตกต่างจากพัฒนากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่งข้างต้นว่า ต้องการ
 ให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ นอกเหนือจากตำแหน่งประธาน ได้มีส่วนร่วมในการ
 เสนอความคิดเห็นต่าง ๆ บ้าง โดยพัฒนากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวให้เหตุผลว่าการทำงาน
 ในปัจจุบันส่วนใหญ่แล้ว คณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งประธานจะเป็นผู้ที่มีส่วนในการคิดริเริ่ม
 มากกว่าคณะกรรมการพัฒนาเด็กที่ดำรงตำแหน่งรองประธาน เลขานุการ เภรวิทยกร และนักคุม

3. การให้ความร่วมมือกับพัฒนากรในการทำงาน

พัฒนากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่งมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า คณะกรรมการ
 พัฒนาเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับพัฒนากรในการทำงานเป็นอย่างดี โดย
 เฉพาะความร่วมมือกับพัฒนากรในการพัฒนางานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กช่วงก่อนที่จะมีการประกวด
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการพัฒนาเด็กทุกคนเสียสละเวลา เสียสละแรงกาย เสียสละทรัพย์สินของ
 ส่วนตัวเพื่อนำมาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับในปัจจุบัน คณะกรรมการพัฒนาเด็กให้ความร่วมมือ
 กับพัฒนากรในการเข้าร่วมประชุมในวาระพิเศษ เช่น การประชุมเพื่อเตรียมการต้อนรับผู้ที่มีความประสงค์

จะมาดูงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการพัฒนาเด็กจะเข้าร่วมประชุมอย่างพร้อมเพรียงกันทุกคน ถึงแม้ว่าคณะกรรมการพัฒนาเด็กบางคนอาจจะติดภารกิจในช่วงเวลาดังกล่าว คณะกรรมการพัฒนาเด็กก็พยายามที่จะสละเวลาเพื่อมาประชุม

4. ความก้าวหน้าในการทำงาน

สำหรับความก้าวหน้าในการทำงาน ทัศนคติประจำตำบลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 5 แห่ง มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า ในการทำงานช่วงก่อนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับรางวัลดีเด่น คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามแผนงานที่ได้วางไว้ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในการทำงานอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด แต่เมื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับรางวัลดีเด่น ระดับเขตแล้ว คณะกรรมการพัฒนาเด็กมีความก้าวหน้าในการทำงานน้อยลงกว่าเดิมจนเมื่อเวลาผ่านไประยะเวลาหนึ่ง คณะกรรมการพัฒนาเด็กเริ่มเห็นจุดบกพร่องภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะต้องดำเนินการแก้ไข คณะกรรมการพัฒนาเด็กจึงร่วมมือกันในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้ความก้าวหน้าในการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กมีเพิ่มมากขึ้น

ข. ข้อเสนอแนะของพัฒนาการต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พัฒนากรซึ่งเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็ก ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการพัฒนาเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดังนี้

พัฒนากรจำนวน 3 คน ได้เสนอแนะที่ตรงกันว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กควรปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ถึงแม้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับรางวัลดีเด่นแล้วก็ตาม ซึ่งพัฒนากรจำนวน 1 คน มีข้อเสนอแนะที่แตกต่างออกไป คือ เสนอแนะว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กควรหาเวลาที่ว่างจากการประกอบอาชีพ หรือการทำงานประจำเพื่อเข้าไปในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการเข้าไปรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน หรือเข้าไปรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนี้ มีพัฒนากรอีก 1 คน ได้เสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นที่แตกต่างออกไปว่า ก่อนที่ผู้ดูแลเด็กจะดำเนินการขอรับบริจาคจากผู้ที่มีความประสงค์ที่จะช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการพัฒนาเด็กควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการนำเงิน หรือสิ่งของที่ได้รับบริจาคไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไร นอกจากนี้พัฒนากรยังเสนอแนะ

เพิ่มเติมว่า คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำเป็นต้องหาเงิน หรือสิ่งของที่ได้รับบริจาคไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามที่ได้นัดแจ้งกับผู้บริจาคไว้ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และสร้างไว้วางใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้บริจาค

ค. ผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กสรุปได้ตามประเด็น ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือของคณะกรรมการพัฒนาเด็กแก่ผู้ดูแลเด็กในการทำงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คณะกรรมการพัฒนาเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง เข้ามาช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กในการทำงาน 2 ลักษณะ คือ

ก) ลักษณะที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 21 คน มีส่วนมาให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการพัฒนาเด็กเกี่ยวกับงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดงานสำคัญ ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การให้คำปรึกษาเรื่องการจัดซื้อ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้คณะกรรมการพัฒนาเด็กยังเข้ามาช่วยผู้ดูแลเด็กในการประสานงานกับพัฒนากร และผู้ปกครองเด็กด้วย

ข) ลักษณะที่ 2 คณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 4 คน เข้าไปช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กในการปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำทุกวัน สำหรับงานที่เข้าไปปฏิบัติ คือ การเข้าไปช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กอบรมเลี้ยงดูเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเข้าไปซ่อมแซมรั้ว การเข้าไปตัดหญ้าบริเวณสนามเด็กเล่น การเข้าไปซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

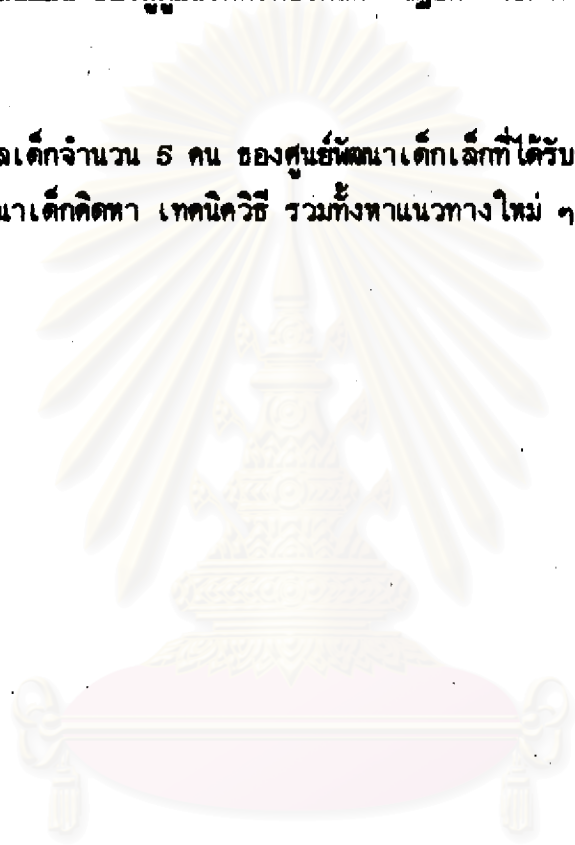
2. โอกาส และระยะเวลาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กเข้ามาช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กในการทำงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ดูแลเด็กเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ โอกาส และระยะเวลาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กเข้ามาช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กในการทำงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่า มีคณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 21 คน ในจำนวน 25 คน ที่จะเข้ามาให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งมาลงมือปฏิบัติงานร่วมกับผู้ดูแลเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เฉพาะในช่วงเวลาที่คณะกรรมการพัฒนาเด็ก

ว่างจากงานประจำ ส่วนคณะกรรมการพัฒนาเด็กจำนวน 4 คน จะเข้ามาให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับผู้ดูแลเด็กทุกวันหลังจากที่ว่างจากงานประจำ ทั้งนี้ยกเว้นการประชุมประจำเดือนที่คณะกรรมการพัฒนาเด็กทุกคนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งจะเข้ามาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างพร้อมเพรียงกัน

ง. ข้อเสนอแนะของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ดูแลเด็กจำนวน 5 คน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลดีเด่นทั้ง 5 แห่ง ต้องการให้คณะกรรมการพัฒนาเด็กคิดหา เทคนิควิธี รวมทั้งหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย